žalvarinės išgaubto pjūvio apyrankės fragmentas (datuojama C_{1a}–C_2 periodais) bei 3 gintarinių kabučių fragmentai. Už kelių šimtų metrų į ŠV nuo kapinyno rasta trinamųjų girnų trintuvė.

Jogučių–Spirkių kapinynui nustatyta saugoma teritorija, jis pasiūlytas įrašyti į LR nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą. 1998 ir 1999 m. kapinyno teritorijoje rastieji dirbiniai perduoti LNM.

Linas TAMULYNAS

Survey of Jogučiai-Spirkiai cemetery (in Stančiai village) in 1999

A survey of Jogučiai-Spirkiai cemetery in Stančiai village (Klaipėda district) was carried out in 1999. Two burials were discovered – an inhumation (Burial No 1) and Burial No 2 which contained a horse's jaw with a bridle bit and a fragment of stone circle. Burial No 1 dates to the first half of the 3rd century.

Linas TAMULYNAS

STRAZDŲ–JEČIŠKIŲ KAPINYNO TYRINĖJIMAI

Strazdų gyvenvietė (Šilutės r., Vilkyškių sen.) yra į Š–ŠV nuo Lumpėnų, Strazdabalio pelkės R krante. Iki Pirmojo pasaulinio karo oficialus kaimo pavadinimas buvo Strasden, jis priklausė Tilžės apskričiai. Po 1923 m., sujungus Tilžės ir Ragainės apskritims priklausiusias teritorijas dešiniajame Nemuno krante, Strazdai tapo Pagėgių apskrities gyvenamąja vietove. Pagal dabartinį Lietuvos administracinį suskirstymą, kaimas priklauso Šilutės rajono Vilkyškių seniūnijai.

Kaime randamos senienos pirmąkart minimos kraštotyrininko O. Schwarzieno straipsnyje, skelbtame laikraščio „Memeler Dampfboot" priede „Grenzgarten" 1929 m. Remdamasis šia informacija, Karaliaučiaus archeologas C. Engelis knygoje „Įvadas į Klaipėdos krašto kultūrą proistoriniais laikais" mini, kad Strazduose, kapinių kalne, rasta senienų, datuojamų 1100–1250 m. Laikraščio „Memeler Dampfboot" priede „Grenzgarten" 1932 ir 1937 m. minimi Strazdų kaime rasti akmeniniai kirviai, geležiniai žąslai ir kirvis. Į kokius muziejus šios senienos buvo patekusios – neaišku.

Strazdų kapinės yra apie 40 ha dydžio kalvos vakariniame pakraštyje.

Ši kalva 1939 m. topografiniame žemėlapyje vadinama Ječiškių kalva (vok. – Jettschen Berg). Ječiškės – tai kaimelis, buvęs tarp Strazdų ir Lumpėnų. Apie šiame kaime randamas senienas pirmąkart spaudoje paskelbta jau minėtame O. Scwarzieno straipsnyje, o šios informacijos pagrindu Ječiškių kapinynas minimas ir C. Engelio knygoje. Greičiausiai Strazdų ir Ječiškių radimvietės yra tas pats kapinynas.

Pokarinėje literatūroje nei Strazdų, nei Ječiškių kapinynai dėl nepakankamos informacijos neminimi.

1998 m. pavasarį Strazduose, į R nuo kapinių suartoje dirvoje, aptikta keletas radinių: įmovinis ietigalis ir trikampio formos žalvarinis kabutis. Šio fakto pagrindu 1998 m. rudenį atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai (finansavo KVAD). 1998 m. ištirtas 32,72 m^2 plotas (5 perkasos) ir aptiktas sudeginto mirusiojo kapas urnoje be įkapių.

Kapas Nr. 1. Kapo duobė išryškėjo 0,63 m nuo dabartinio žemės paviršiaus. Duobės kontūras viršuje apskritimo formos, apie 35 cm skersmens, apačioje – apie 25 cm skersmens. Į kapo duobę buvo įdėta urna su sudegintais kaulais bei degėsiais tarp jų. Degėsiais ir pavieniais degintais kauliukais buvo užpildytas ir tarpas tarp urnos bei kapo duobės sienelių.

Urna molinė, molio masė liesinta grūsto granito priemaišomis. Išorinis paviršius lygus, rausvos spalvos. Sienelių storis apie 5 mm, dugno – apie 8 mm, aukštis – 20 cm, angos skersmuo – 23 cm, dugno išorinis skersmuo – 13 cm, plačiausioje vietoje, 4,5 cm nuo viršaus, išorinis skersmuo – 28 cm. Nuo plačiausios vietos jos kaklelis užlenktas į vidų. Urnos analogų pagal jos formą nerasta. Profilis primena vėlyvajai brūkšniuotajai keramikai būdingų briauninių puodų profilį, tačiau neturi taip ryškiai išreikštos briaunos.

Be urnos ir sudegintų kaulų, kape Nr. 1 jokių kitų radinių neaptikta. Atlikus kape rastos osteologinės medžiagos analizę (atliko R. Jankauskas), nustatyta, kad palaikai priklausė 25–35 metų robustiško skeleto vyrui.

Kapas Nr. 1 pagal laidojimo būdą (kremacija) ir urnos molio masę, formą bei paviršiaus apdailą preliminariai datuojamas I tūkst. pr. Kr.

1999 m. spėjamoje kapinyno teritorijoje tyrinėjimai pratęsti (finansavo KVAD). 1999 m. ištyrus 174 m^2 plotą (14 perkasų), aptikta suardyto sudeginto mirusiojo kapo liekanų, kuriame, be sudegintų kaulų, rastos 2

šukės, molio mase ir paviršiaus apdaila panašios į kape Nr. 1 rastos urnos molio masę bei paviršiaus apdailą. Pagal tai kapas Nr. 2, kaip ir kapas Nr. 1, datuojamas I tūkst. pr. Kr.

Spėjamoje kapinyno teritorijoje 1998–1999 m. aptikti 2-iejų geležinių įmovinių ietigalių fragmentai, geležiniai žąslai, kryžinio smeigtuko galvutė (visiškai analogiška galvute smeigtukas, rastas Žvilių kapinyne, datuojamas V–VI a.) ir trikampis vario lydinio pakabutis (tokios pat formos, tik didesni kabučiai rasti Kurmaičių kapinyne, prikabinti prie I g vytinės antkaklės kilpiniais galais, datuojami B_2–B_2/C_1 periodu).

Iš viso 1998–1999 m. kapinyne ištirtas 204,72 m² plotas, radiniai perduoti LNM.

Linas TAMULYNAS

Investigations of Strazdai-Ječiškės cemetery

In 1998-1999 in Strazdai-Ječiškės cemetery (Šilutė district) the area of 204,72 m² was explored and 2 cremations uncovered. Burial No 1 contained a creamation urn made of clay. Burial No 2 was destroyed. The burials date to the 1st millennium B C.

Linas TAMULYNAS

VĖŽAIČIŲ KAPINYNO TYRINĖJIMAI 1999 M.

Vėžaičių kapinynas (Šilutės r., Jonaičių sen., Verdainės k.) – vienas tų Klaipėdos krašto kapinynų, kurie buvo tyrinėti XIX a. pab. – XX a. pr., o po 1945 m. apie jų tikslią vietą nežinota.

Kapinyną 1891–1893 m. tyrinėjo Karaliaučiaus archeologas, žymus baltistas A. Bezzenbergeris, kuris čia ištyrė kelis šimtus VII–XIII a. kapų, tačiau tyrinėjimų medžiagos nepaskelbė. A. Bezzenbergerio tyrinėjimų metu aptikti radiniai iki 1945 m. saugoti Karaliaučiaus muziejuje „Prussia–Museum“, o dabartinė jų buvimo vieta nežinoma.

Sprendžiant pagal Šilutės muziejaus inventorines knygas, 1895–1897, 1906, 1912–1913 m. kapinyną tyrinėjo vyriausias Šilutės dvarininko H. Scheujaus sūnus Erichas Scheujus. Dalis jo kasinėjimų metu rastos